

La Jaffa Un teatru cu actori orbi și surzi

Pare greu de crezut și, totuși, la Jaffa funcționează un teatru ai cărui actori sunt orbi și surzi. Mai mult, acest teatru, unic în lume, a făcut și turnee în străinătate.

Și dacă nu e destul că actorii sunt orbi și surzi... numai trei dintre ei pot vorbi. Atunci vă puteți întreba ce spectacole pot prezenta acești oameni, care după cum vă dați seama nu s-au resemnat în fața handicapului natural? Să adăugăm că actorii comunică între ei mai ales prin atingere. Și ca să facă situația mai complicată încă din start, câțiva actori sunt proaspeți imigranți din Rusia, care cunosc numai limbajul semnelor din acea țară. Majoritatea actorilor au „sindromul Usher“, adică s-au născut fără auz și treptat și-au pierdut vederea. Pe scenă, cei ce văd cât de puțin îi conduc pe cei orbi. Cei care pot vorbi traduc publicului ce spun mușii, iar persoane normale îi bat pe actori pe umăr când sunt aplauze. Trupa e compusă, fără discriminări, din evrei și arabi palestinieni. Repetițiile pot fi haotice - spune Adina Tal, care, din întâmplare, a pornit această activitate în anul 2002, atunci când i s-a propus să conducă un program destinat

persoanelor cu handicap. „Ceea ce arată această echipă de teatru - afirmă ea - este faptul că nu există limită pentru spiritul uman“.

În cinci ani, trupa a devenit profesionistă, a făcut un turneu în Statele Unite și Europa, iar acum are un sediu la Jaffa. (Ca o paranteză, integrarea celor cu astfel de handicapuri cunoaște și alt exemplu interesant: în Belgia există o unitate de polițiști orbi cărora acuitatea auzului le permite să prindă, împreună cu colegii văzători, desigur, delincvenți care se ascund în clădiri, în natură etc.). La Jaffa, unde se află teatrul, există și o cafenea, în care servesc surzi, iar orbi îi conduc pe clienți la locurile lor. Ideea de bază este ca persoanele normale să facă efortul de a comunica cu cele cu handicap. Clienții trebuie să învețe să comande prin limbajul gesturilor, ei trebuie să se adapteze celor cu surzenie și acest efort îi face să înțeleagă mai bine problemele persoanelor cu handicap.

Spectacolele acestui teatru se joacă cu casa închisă; biletele sunt vândute cu luni înainte, atât de mare e succesul actorilor săi.

ANDREI BANC

Cum a ajuns Howard Weinstein să se ocupe de proteze auditive pentru Africa

Howard Weinstein a făcut avere vânzând și instalând instalații sanitare în Canada. Când s-a retras din afaceri, la 65 de ani, s-a oferit voluntar pentru o organizație neguvernamentală, „World University Service of Canada“, care l-a trimis la marginea deșertului Kalahari, în satul Otse, care are 3.500 de locuitori, oferindu-i o colibă de lut și un pat, o masă și patru scaune. Sarcina lui era să se ocupe de găsirea unei soluții pentru a înzestra cu proteze auditive populația săracă, mai săracă decât își închipuise el că ar exista săracie pe lumea asta.

Problema surzeniei, așa cum o descrie OMS, e una dintre plăgile sărăciei în lume: sunt circa 250 de milioane de oameni pe glob care nu aud bine, dar anual numai 10 milioane de proteze auditive sunt vândute în toată lumea. Fiindcă două treimi dintre surzi locuiesc în țările sărace. Problema săracilor o constituie bateriile: acestea costă 1 dolar și durează foarte puțin, cam o săptămână. În țările în care venitul este de 1 dolar pe zi, o astfel de cheltuială e

prea mare... Howard Weinstein un știa nimic despre audiologie, dar avea experiența afacerilor, era un businessman cu spirit practic. Din coliba sa africană, el a izbutit să mobilizeze atât fonduri, cât și firme inovatoare din electronică și până la urmă a oferit Africii o proteză auditivă cu baterii care se încarcă de la soare și durează doi-trei ani. Și, în plus, costă numai o cincime din prețul celor pe care le folosim noi, în țările mai temperate climatic.

Mai mult: Howard Weinstein și-a dat seama că surzii, fiindcă folosesc limbajul gesturilor, au o dexteritate manuală deosebită și a angajat persoane cu deficiențe auditive ca să sudeze minusculele circuite din protezele solare. Weinstein speră să angajeze peste 1.000 de surzi în următorii trei ani pentru operații de sudură. Fiindcă afacerea condusă din coliba din satul Otse se extinde... În prezent, circa 20.000 de oameni din 30 de țări folosesc protezele auditive solare și alte centre non-profit se înființează în Brazilia, Israel, China, India. (A.B.)

Ronald Harwood (73 de ani) este scenaristul filmului „Pianistul“: „Holocaustul a dominat adolescența mea și m-a dominat de atunci permanent“, declară el, deși ține să precizeze că este „un evreu nesentimental“. Pentru „Pianistul“, Harwood a primit un Oscar „pentru cea mai bună adaptare a unui scenariu“ și a fost nominalizat la alt Oscar anul acesta pentru scenariul filmului „Clopotul scufundat și fluturile“. Acest film povestește drama editorului parizian Jean-Dominique Bauby, care e paralizat în urma unui atac cerebral și nu poate comunica decât prin clipirea pleoapei stângi. (Regizorul și operatorul au fost, de asemenea, nominalizați la Oscar). „A fi sentimental, spune Ronald Harwood, înseamnă manipulare. Eu prefer să mă rezum la experiență și să nu apăs pe emoții ca să smulg lacrimi“. Rezumând atitudinea sa față de ceea ce scrie, Harwood spune: „Eu mă apropiez de orice subiect ca scriitor. Dar orice

Ronald Harwood – un evreu nesentimental

scriu este influențat de moștenirea mea evreiască. Sunt foarte mândru că sunt evreu“. Deși are un accent aristocratic perfect în limba engleză, Ronald Harwood ține să sublinieze: „Totdeauna, în conversație, țin să precizez de la început că sunt evreu, pentru ca să evit eventuale situații penibile ulterioare“. Ronald Harwood e un evreu „observant“, după propria caracterizare, dar adaugă că nu se duce la sinagogă decât de sărbători și ca să spună „lartait“ pentru părinți și rudele apropiate, însă vrea să fie înmormântat ca un evreu și tratat ca evreu după moarte.

Ronald Harwood s-a născut în Africa de Sud. Tatăl era evreu lituanian și își câștiga o existență precară ca vânzător ambulat. Mama, născută la Londra, era jumătate evreică, jumătate poloneză. Tatăl era evreu ortodox, în timp ce mama era „liber cugetătoare“, considerată de soacra ei ca o „judische shiksa“. La 17 ani, băiatul pleacă la Londra, ca să se facă actor și își schimbă numele din Horowitz în Harwood. „Așa era obligatoriu pentru actorii evrei atunci: Zvi Moshehs Sikne a devenit Laurence Harvey, iar Laurence Howard Steiner a renunțat la ultimul nume“. După ce a studiat la Academia Regală de Artă Dramatică și a jucat la „Shakespeare Company“, Harwood a preferat să scrie. Este scenaristul a numeroase filme de succes și al unor piese de teatru. La Londra vor avea loc curând două premiere cu piese scrise de Ronald Harwood, consacrate tot perioadei naziste. Una dintre ele, „O tragedie engleză“, e consacrată destinului lui John Amery, fiul unui ministru englez, fiu care, în anii războiului, a fugit în Germania și a lucrat la radioul nazist, la emisiunile pentru Marea Britanie. După război, a fost judecat și spânzurat. Ulterior s-a aflat că tatăl, Leopold Amery, avea un părinte evreu. A doua piesă, „Colaborarea“, pornește, și ea, de la un incident real din primii ani ai nazismului, când Hitler a interzis opera „Femeia tăcută“, compusă de arianul Richard Strauss pe un libret scris de evreu Stefan Zweig. (A.B.)

„Tora lui Truman“ pe nava USS „Harry Truman“

La 14 mai 1948, președintele american Harry Truman a fost primul lider mondial care a garantat recunoașterea diplomatică a noului

stat Israel. Ca semn de recunoștință, câteva luni mai târziu, noul președinte al Israelului, Chaim Weizmann, i-a dăruit lui Truman un sul de Tora, care acum aparține bibliotecii memoriale ce poartă numele președintelui american. Recent, sulul de Tora a fost împrumutat pentru un timp port-avionului USS „Harry Truman“, singura navă care are acum la bord un asemenea simbol religios. Nu numai faptul că nava militară poartă numele donatorului a determinat alegerea, ci faptul că pe ea se află un număr de militari evrei suficient de mare pentru a folosi la rugăciuni o Tora.

Sulul Sfânt este o relicvă rămasă după cel de-al doilea război mondial comunității evreiești din Lituania. În această țară au scăpat din Holocaust numai 5% dintre evrei. (A.B.)

Bronhopneumopatia cronică obstructivă (BPOC) a reprezentat una dintre cele trei teme dezbătute de medicii specialiști la cea de a XII-a ediție a Congresului Societății Francofone de Pneumologie. BPOC sau „boala marilor fumători“ se instalează de obicei după vârsta de 60 de ani; este o boală cronică gravă, ce poate provoca în timp adevărate drame personale. Prin ce se caracterizează această boală, dar mai ales care sunt cele mai moderne mijloace terapeutice aplicate astăzi în întreaga lume, ne-a explicat prof. dr. **MIRON BOGDAN**, șeful Clinicii de Pneumologie de la Institutul „Marius Nasta“ din București.

Boala marilor fumători

- Simptomele BPOC sunt nespecifice; ele se caracterizează prin tuse, expectorație, dispnee (respirație dificilă) la efort. De cele mai multe ori, fumătorii trecuți de 50 de ani consideră normal ca, după 30 de ani de fumat, să tușească, să expectoreze și să urce cu mare dificultate cele câteva etaje ale casei sau treptele de la metrou.

- Cât de intensă este tusea?

- Tusea și expectorația sunt mai intense dimineața, la trezirea din somn. Cele două simptome depind în mare măsură și de voința pacienților de a renunța sau nu la fumat. De altfel, tusea, știți foarte bine, apare și în virozele respiratorii acute, în cancerul bronhopulmonar, în dilatațiile cronice ale bronhiilor și în tuberculoză.

În principiu, însă, orice persoană care tușeste mai mult de 4-5 săptămâni, ar trebui să consulte un medic specialist.

- Ce ne puteți spune despre tratamentul BPOC? Cât timp durează, în ce măsură substanțele utilizate interferează sau nu cu terapia altor boli cronice: mă refer, în special, la pacienții cu boli cardiovasculare?

- Din păcate, nu s-a descoperit până în prezent, nicăieri în lume, un tratament care să vindece complet boala; terapiile utilizate în lumea civilizată opresc evoluția bolii și îmbunătățesc considerabil calitatea vieții. Întreruperea fumatului este însă condiția esențială a opririi evoluției defavorabile a bolii. La acest recent congres de pneumologie au

fost abordate aspecte concrete legate de administrarea substanțelor bronhodilatatoare de lungă durată; așa menționa aici substanțele anti-colinergice de tipul *Tiotropiumului* sau substanțele BETA 2 agoniste, de lungă durată, cum ar fi *Salmeterolul* sau *Formoterolul*. Farmacologia modernă a făcut progrese remarcabile în ceea ce privește controlul efectelor adverse ale acestor substanțe administrate ani și ani de zile. O veste bună pentru pacienții cu boli cardiovasculare asociate este legată de concluziile mai multor studii efectuate pe acest tip de pacienți, studii ce demonstrează cu claritate că substanțele utilizate astăzi în terapia BPOC au efecte minime, neglijabile asupra aparatului cardiovascular. Cele mai bune rezultate înregistrate până în prezent au fost obținute prin asocierile terapeutice de bronhodilatatoare cu substanțe cortizonice inhalatorii.

DANIELA REI VIȘAN